

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumos cietušie>Kompensācija>Vai mana prasība ir jāizskata šajā valstī
Vai mana prasība ir jāizskata šajā valstī

Lietuva

Par kāda veida noziegumu es varu saņemt [kaitējuma] atlīdzību?

Jūs varat saņemt atlīdzību šādos gadījumos:

personai ir tikusi tīši atņemta dzīvība;

ir nodarīti smagi vai viegli bojājumi personas veselībai;

ir izdarīts ne tik smags, smags vai ļoti smags noziedzīgs nodarījums pret personas brīvību, dzimumpašnoteikšanās brīvību vai integritāti.

Par kāda veida kaitējumu es varu saņemt atlīdzību?

Jūs varat saņemt atlīdzību, ja jums ir nodarīts smags vai viegls veselības bojājums.

Vai es varu saņemt atlīdzību, ja esmu cietušā, kurš gājis bojā nozieguma rezultātā, radnieks vai apgādājamais? Kuri radnieki vai apgādājамie var saņemt atlīdzību?

Ja vardarbīga nozieguma rezultātā ir gājis bojā cilvēks, jebkura persona, kurai tiesa ir piešķirusi atlīdzību par materiālu un/vai morālu kaitējumu, kas radies vardarbīga nozieguma rezultātā, ir tiesīga saņemt atlīdzību.

Ja atlīdzība tiek izmaksāta avansā, proti, pirms kriminālprocesa beigām, tiesības saņemt atlīdzību tiek piešķirtas mirušā laulātajam, bērniem, adoptētajiem bērniem, vecākiem, adoptētajiem un apgādājamajiem.

Vai es varu saņemt atlīdzību, ja esmu cietušā, kurš nav gājis bojā noziedzīga nodarījuma rezultātā, radnieks vai apgādājамais? Kuri radnieki vai apgādājамie var saņemt atlīdzību šādā gadījumā?

Nē. Ja vardarbīgā noziegumā cietušais nav gājis bojā, tikai cietušais ir tiesīgs saņemt atlīdzību.

Vai varu saņemt atlīdzību, ja neesmu ES valsts valstspiederīgais?

Jā, bet tikai šādos gadījumos:

jūs likumīgi un pastāvīgi dzīvojat Lietuvā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī;

šāda iespēja ir paredzēta starptautiskajos līgumos, ko parakstījusi Lietuvas Republika.

Vai es varu pieprasīt atlīdzību no šīs valsts, ja es šeit dzīvoju vai esmu no šīs valsts (šī ir mana valstspiederības vai dzīvesvietas valsts), pat tad, ja noziegums ticis izdarīts citā ES valstī? Vai tā to varu darīt, nevis pieprasīt atlīdzību valstī, kur tika izdarīts noziegums? Ja jā, kādi ir nosacījumi?

Nē, atlīdzību var saņemt tikai par vardarbīgiem noziegumiem, kuri izdarīti Lietuvā.

Vai, lai saņemtu atlīdzību, man pirms tam ir bijis jāziņo policijai par noziegumu?

Jā. Lai iesniegtu atlīdzības prasību, ir jābūt uzsāktai pirmstiesas izmeklēšanai.

Vai pirms prasības iesniegšanas man ir jāsaņem policijas izmeklēšanas vai kriminālprocesa rezultāts?

Nē, jūs varat pieprasīt atlīdzības izmaksu avansā, kamēr vēl notiek pirmstiesas izmeklēšana.

Vai man no sākuma jāprasa atlīdzība no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, ja tas ir atklāts?

Jā. Ja atlīdzība tiek pieprasīta atbilstoši parastajai procedūrai, atlīdzība par materiālu un/vai morālu kaitējumu ir jums jāpiešķir ar tiesas spriedumu. Ja tiek lūgta atlīdzības izmaksa avansā, jums jāiesniedz nolēmums vai rīkojums, kurš apstiprina, ka esat civilprasītājs.

Ja noziedzīga nodarījuma izdarītājs nav atklāts vai notiesāts, vai es joprojām esmu tiesīgs(-a) saņemt atlīdzību? Ja jā, kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatojumam?

Jā. Šādos gadījumos jums jāiesniedz šādi dokumenti:

jūsu identitāti apliecināša dokumenta kopija;

nolēmums vai rīkojums, kurš apstiprina, ka esat civilprasītājs;

dokumenti, kas apliecina materiālā kaitējuma apjomu, ja tāds ir;

dokumenti, kas apliecina laulību, ģimenes attiecības vai apgādājamā statusu, ja atlīdzību pieprasa mirušā radnieki.

Vai ir laika ierobežojums, līdz kuram man jāpieprasa atlīdzība?

Atlīdzības pieteikums ir jāiesniedz ne vēlāk kā 10 gadus pēc tiesas sprieduma, kur noteikta atlīdzības izmaksa par vardarbīga nozieguma rezultātā radīto kaitējumu. Ja pamatotu iemeslu dēļ šis termiņš nav ievērots, to var pagarināt.

Lai saņemtu atlīdzību avansā, nav termiņa pieteikumu iesniegšanai.

Kādas izmaksas un izdevumus sedz atlīdzība?

Atlīdzība, piemēram, segs turpmāk norādīto.

a) Noziegumā cietušajam

- Materiāls (ne morāls) kaitējums:

miesas bojājumu ārstēšanas izmaksas (medicīniska ārstēšana slimnīcā vai ambulatori, atlabšana) **Jā**

papildu vajadzības vai izmaksas, kuras attiecas uz miesas bojājumiem (piemēram, aprūpe un palīdzība, īslaicīga vai pastāvīga ārstēšana, ilgstoša izglītības fizioterapija, dzīvesvietas pielāgošana, īpaši palīgīdzekļi utt.) **Jā**

neatgriezeniski miesas bojājumi (piemēram, invaliditāte vai citi neatgriezeniski trūkumi):

negūtie ieņēmumi ārstēšanās laikā un pēc tās (tostarp negūtie ieņēmumi un iespējas pelnīt zudums vai ierobežoti uzturlīdzekļi utt.) **Jā**

iespējas zaudēšana **Nē**

izdevumi, kas attiecas uz tiesvedību, kura saistīta ar kaitējumu izraisījušo incidentu (piemēram, juridiskās izmaksas, tiesas izmaksas) **Jā**

atlīdzība par nozagtu vai bojātu personīgo īpašumu **Nē**

cits **Cits materiāls kaitējums, kas saistīts ar vardarbīgo noziegumu, par kuru tiesa piešķirusi atlīdzību**

- Psiholoģisks (morāls) kaitējums:

cietušā sāpes un psiholoģiskās ciešanas **Jā**

b) Tiesīgajām personām vai cietušā radniekiem

- Materiāls (ne morāls) kaitējums:

bēru izmaksas **Jā**

medicīniskās izmaksas (piemēram, ģimenes locekļa ārstēšana ambulatori vai slimnīcā, rehabilitācija) **Jā, bet tikai tad, ja vardarbīga nozieguma rezultātā ir gājis bojā cilvēks**

uzturīdzeķļu vai iespējas zaudēšana **Jā, bet tikai tad, ja vardarbīga nozieguma rezultātā ir gājis bojā cilvēks**

- Psiholoģisks kaitējums:

radinieku vai tiesīgo personu sāpes un ciešanas /atļdzība apgādnieku zaudējušajām personām, ja cietušais ir gājis bojā **Jā, bet tikai tad, ja vardarbīga nozieguma rezultātā ir gājis bojā cilvēks**

Vai atļdzība tiek izmaksāta kā viens maksājums vai kā ikmēneša maksājumi?

Pilnu atļdzības summu parasti izmaksā kā vienu maksājumu. Izņēmuma gadījumos atļdzību var izmaksāt pa daļām, bet ne ilgāk kā vienu gadu no datuma, kad tika pieņemts lēmums maksāt atļdzību par vardarbīga nozieguma rezultātā radīto kaitējumu.

Kādā veidā mana rīcība saistībā ar noziegumu, mana sodāmība vai nesadarbošanās atļdzības procesa laikā varētu ietekmēt manu iespēju saņemt atļdzību un/vai saņemto summu?

Minētie apstākļi ir svarīgi tikai saistībā ar atļdzības izmaksāšanu avansā. Atļdzība netiek piešķirta, ja:

jūs krimināli vajā par vardarbīgu noziegumu vai ja esat ticis(-kusi) krimināli sodīts(-a) par vardarbīgu noziegumu un sodāmība nav dzēsta vai jūs neesat ticis(-kusi) apžēlots(-a) laikā, kad tika izdarīts attiecīgais vardarbīgais noziegums;

jums ir piemērots tiesas rīkojums atbilstoši Lietuvas Republikas likumam "Par organizētās noziedzības novēršanu" (*Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymas*);

jūs ļaunprātīgi izmantojat tiesības saņemt atļdzību avansā par vardarbīga nozieguma rezultātā ciesto kaitējumu.

Kādā veidā mans finansiālais stāvoklis varētu ietekmēt manu iespēju saņemt atļdzību un/vai tās summu?

Tas neietekmēs jautājuma par atļdzību izskatīšanu.

Vai ir kādi citi kritēriji, kas varētu ietekmēt manu iespēju saņemt atļdzību un/vai tās summu?

Nē.

Kā atļdzība tiks aprēķināta?

Atļdzība tiek piešķirta, pamatojoties uz tiesas noteikto summu, kura nedrīkst pārsniegt turpmāk tekstā norādīto maksimālo summu.

Avansa atļdzība par kaitējumu tiek aprēķināta, pamatojoties uz jūsu iesniegtajiem dokumentiem, kas apliecina materiālo kaitējumu.

Vai ir minimālā/maksimālā summa, kuru var piešķirt?

Slepkavības gadījumā maksimālā atļdzība par materiālo kaitējumu nedrīkst pārsniegt 3800 EUR un maksimālā atļdzība par morālo kaitējumu — 4560 EUR. Smagu miesas bojājumu gadījumā maksimālā atļdzība par materiālo kaitējumu nedrīkst pārsniegt 3040 EUR un maksimālā atļdzība par morālo kaitējumu — 3800 EUR.

Citu vardarbīgu noziegumu gadījumā maksimālā atļdzība par materiālo kaitējumu nedrīkst pārsniegt 2280 EUR un maksimālā atļdzība par morālo kaitējumu — 3040 EUR.

Ja atļdzība par vardarbīgu noziegumu tiek maksāta avansā, maksimālā summa nedrīkst pārsniegt iepriekš minētās summas.

Vai man jānorāda summa prasības pieteikumā? Ja jā, vai saņemšu norādes par to, kā to aprēķināt, vai par citiem aspektiem?

Jā, jums ir jānorāda pieprasītās atļdzības apmērs, kurš jāaprēķina, pamatojoties uz summām, kuras minētas tiesas nolēmumā vai celtajā civilprasībā.

Vai atļdzības summa, ko par zaudējumiem saņemšu no citiem avotiem (piemēram, no mana darba devēja vai privātas apdrošināšanas shēmas), tiks atskaitīta no iestādes/organizācijas izmaksātās atļdzības?

Jā. Summas, kuras saņemat kā atļdzību par kaitējumu no citiem avotiem, tiks atņemtas no atļdzības summas.

Vai varu saņemt atļdzību avansā? Ja jā, kādi ir nosacījumi?

Jā, atļdzību par vardarbīgu noziegumu rezultātā radīto kaitējumu var maksāt avansā, ja:

vardarbīgā nozieguma gadījumā notiek kriminālprocess un attiecīgā persona ir atzīta par civilprasītāju;

ir pieņemts tiesas nolēmums par to, ka ir izdarīts vardarbīgs noziegums, bet nav iesniegta atļdzības prasība par tā rezultātā radīto kaitējumu vai šī prasība nav izskatīta;

vardarbīgu noziegumu ir izdarījusi persona, kuru nevar krimināli vajāt tās vecuma vai starptautiskās imunitātes dēļ, vai noziegumu izdarījis persona vairs nav dzīva.

Vai pēc pamata lēmuma pieņemšanas es varu saņemt papildu atļdzību (piemēram, mainoties situācijai vai pasliktinoties veselības stāvoklim utt.)?

Nē, šāda iespēja nav paredzēta.

Kādi apliecinātie dokumenti man jāpievieno prasībai?

Piesakoties atļdzības saņemšanai saskaņā ar parasto procedūru, prasībai jāpievieno šādi dokumenti:

jūsu identitāti apliecināšana dokumenta kopija;

galīgā tiesas sprieduma izraksts, kur tiek piešķirta atļdzība par materiālu un/vai morālu kaitējumu, kas radīts vardarbīga nozieguma rezultātā;

tiesu izpildītāja sagatavota izziņa par to, ka nav iespējams piedzīt atļdzību no noziedzīga nodarījuma izdarītāja, izņemot gadījumus, kad par kaitējumu atbildīgā persona vairs nav dzīva.

Piesakoties atļdzības saņemšanai avansā, prasībai jāpievieno šādi dokumenti:

jūsu identitāti apliecināšana dokumenta kopija;

dokumenti, kas apliecina materiālā kaitējuma apjomu;

nolēmums vai rīkojums, kurš apstiprina, ka esat civilprasītājs, vai galīgs tiesas spriedums, kur noteikts, ka izdarīts vardarbīgs noziegums, vai procesuāls lēmums, kas apliecina, ka kriminālprocess nav iespējams noziedzīgā nodarījuma izdarītāja vecuma, starptautiskās imunitātes vai nāves dēļ;

dokumenti, kas apliecina ļaunību, ģimenes attiecības vai apgādājamā statusu, ja atļdzību pieprasa tuvi mirušā radinieki vai apgādājamie.

Vai ir jāmaksā administratīvas vai citas maksas, kad prasība tiek saņemta un apstrādāta?

Nē, prasību pieņem un izskata bez maksas.

Kura iestāde lemj par atļdzības prasībām (vietējās lietās)?

Lietuvas Republikas Tieslietu ministrija (*Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija*) lemj par atļdzības prasībām.

Kur man jānosūta prasība (vietējās lietās)?

Jums jānosūta sava prasība Lietuvas Republikas Tieslietu ministrijai (Gedimino pr. 30, LT-01104, Vilnius, Lietuva, e-pasts: rastine@tm.lt).

Vai man jāierodas procesa laikā un/vai tad, kad tiek lemts par manu prasību?

Nē.

Cik ilgs laiks ir (aptuveni) vajadzīgs, lai no iestādes saņemtu lēmumu par atļdzības prasību?

Lēmums tiks pieņemts viena mēneša laikā pēc prasījuma un visu vajadzīgo dokumentu iesniegšanas Lietuvas Republikas Tieslietu ministrijai.

Ja neesmu apmierināts(-a) ar iestādes lēmumu, vai varu to apstrīdēt?

Lietuvas Republikas Tieslietu ministrijas lēmumus var apstrīdēt Lietuvas Administratīvo strīdu komisijā (*Lietuvos administracinių ginčų komisija*) vai Viļņas Reģionālajā administratīvajā tiesā (*Vilniaus apygardos administracinis teismas*) viena mēneša laikā no lēmuma paziņošanas datuma.

Kur varu saņemt vajadzīgās veidlapas un citu informāciju par prasības iesniegšanu?

Lietuvas Republikas Tieslietu ministrijā vai Valsts garantētās juridiskās palīdzības dienesta nodaļās (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*), kā arī tīmekļa vietnēs (skatīt turpmāk tekstā).

Vai ir kāda īpaša palīdzības līnija vai tīmekļa vietne, ko varu izmantot?

<https://vgpt.lrv.lt/en/>

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību (no jurista) prasības sagatavošanas laikā?

Jā, var pieteikties primārās juridiskās palīdzības saņemšanai no izpildvaras iestādes pašvaldībā, kurā pieteicējs deklarējis savu dzīvesvietu, vai arī no Valsts garantētās juridiskās palīdzības dienesta nodaļām.

Vai ir upuru atbalsta organizācijas, kas var man palīdzēt pieprasīt atlīdzību?

Lietuvas Asociācija noziegumos cietušo atbalstam (*Lietuvos nusikaltimų aukų rėmimo asociacija*) (Valakupių g. 5, LT-10101 Vilnius, Lietuva); *Caritas* Lietuva (*Lietuvos Caritas*, <http://www.caritas.lt>, Papilio g. 5, LT-44275 Kaunas, Lietuva).

Lapa atjaunināta: 14/03/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.